

Розділ 7
**МЕТОДОЛОГІЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ І
КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ**

УДК 657

Макарович В. К.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Статутяк О. В.,
магістр з фаху «Облік і аудит»,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ**

Підприємства державного сектору створені для забезпечення виконання функції держави, їх утримання здійснюється за рахунок державного або місцевого бюджету, це і стає однією з особливостей ведення та організації облікового процесу.

Дослідженню та розвитку питань щодо особливостей організації облікового процесу в бюджетних установах сприяли роботи вітчизняних та іноземних учених, а саме: Атамаса П.Й., Альошина С.М., Андрєєва І.А., Білухи М.Т., Джого Р.Т., Ковтуненка К.В., Левицької С. Н., Ловінської Л.Г., Метелиці В.Г., Рудченка Ю.С., Свірка С.В., Сушко Н.І., Ткаченко І.Т., Фаріонової А.І. та багато інших.

Головна мета ведення облікового процесу в підприємствах державного сектору – надання неупередженої та правдивої інформації про результати діяльності. Ефективна діяльність підприємств державного сектору є одним із найважливіших показників, від якого залежить економічний стан держави. Одним з основних принципів ефективною діяльності державної установи є дотримання бюджетного законодавства в бухгалтерському обліку. Дотримання законодавства надає бюджетній установі певної цілеспрямованості і впорядкованості.

Із 01 січня 2017 року в підприємствах державного сектору введено десять національних стандартів бухгалтерського обліку, що повинні покращувати не лише систему бухгалтерського обліку, а й звітності. Це стало поштовхом до введення нового Плану рахунків бухгалтерського обліку, як інструменту формування достовірної звітності. Саме він має бути покладений в основу розробки робочих планів рахунків бухгалтерського обліку кожного підприємства державного сектору.

У підприємствах державного сектору за організацію бухгалтерського обліку відповідає керівник установи, який повинен забезпечити обліковий процес та обрати головного бухгалтера, на якого буде покладено ведення облікового процесу. На нього покладаються обов'язки:

- здійснювати керівництво роботою відділу, розподіляти роботу між працівниками та контролювати своєчасність виконання поставлених завдань;
- складати плани роботи, організувати і контролювати їх виконання;
- погоджувати місячні, квартальні, річні звіти про виконання бюджету;
- здійснює нарахування заробітної плати працівникам;
- складати бюджетні запити, проекти і кошториси видатків;
- вести облік касових операцій тощо.

Велику роль у координації діяльності головних бухгалтерів підприємств державного сектору та контролі за виконанням ними своїх повноважень, веденні бухгалтерського обліку, складанні фінансової звітності здійснює Казначейство, методом оцінки діяльності установи.

Обліковий процес полягає у документуванні операцій у момент їхнього здійснення, технічній обробці первинної інформації та групуванні, і нарешті складання на підставі даних фінансової звітності.

Керівник установи повинен створити усі умови для правильного ведення облікового процесу, здійснити контроль за виконанням працівниками бухгалтерії своїх обов'язків згідно посадових інструкцій.

Під час визначання організації облікового процесу, керівництво установи самостійно має можливість вибрати:

- форму бухгалтерського обліку;
- послідовність реєстрації інформації;
- методи організації бухгалтерського обліку;
- способи обробки облікової інформації;
- визначити хто з працівників може підписувати бухгалтерські документи.

Свій вибір вона прописує в обліковій політиці, фіксує у розпорядчому документі та погоджує з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня. У ньому зазначаються методи, процедури та оцінка бухгалтерського обліку.

Успішна діяльність підприємства в державному секторі обумовлена обов'язковим для застосування всіма підрозділами бюджетної установи розпорядчого документа – наказу про організацію бухгалтерського обліку.

Річ у тому, що наказом варто визначати:

- структуру облікового апарату;
- способи здійснення збору, обробки, узагальнення та надання інформації;
- галузеві особливості діяльності установи;
- технології оброблення облікових даних;
- форму управлінського обліку;
- правила документології;
- порядок проведення інвентаризаційних актів і зобов'язань та оформлення її результатів тощо.

Отже, установа під час організації облікового процесу повинна приділити увагу дотриманню законодавства та пам'ятати про мету бухгалтерського обліку, а саме надання чіткої інформації, яка необхідна для управління

діяльності підприємств в державному секторі та забезпечення контролю за виконанням кошторису.

УДК 657:331.2

Олійник В. С.,

аспірант,

Університет державної фіскальної служби України

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ЧАСТИНІ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ УСТАНОВ

Прийняття обґрунтованих і виважених управлінських рішень як у частині виплат працівникам, так і в цілому в установі державного сектору базується на даних бухгалтерського обліку. Одним із важелів управління виплатами працівникам в установах державного сектору, до яких відносяться і кримінально-виконавчі установи, є облікова політика. Саме тому актуальним питанням, особливо в умовах реформування кримінально-виконавчої системи, є обґрунтування підходу до формування облікової політики в частині виплат працівникам, висвітлення її елементів, що відповідатиме вимогам міжнародних і національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі й інтересам працівників і установі водночас.

На формування облікової політики в частині виплат працівникам окремої кримінально-виконавчої установи впливають такі фактори: наявність різних категорій персоналу, кількість працівників, особливості преміювання працівників, наповнення установи, способи працевикористання засуджених, специфіка та завершеність технологічного процесу на виробництві, де працюють засуджені, наявність підсобного господарства, спосіб виплати заробітної плати [1].

Враховуючи наведене, потрібно зважати на те, що необхідність формування облікової політики в кримінально-виконавчих установах зумовлена, насамперед, особливостями їх діяльності, які не можуть бути відображені з достатньою повнотою у жодному нормативному документі внаслідок їх специфічності.

Багато науковців, серед яких І. М. Щирба, вважають, що основним завданням облікової політики є забезпечення організації бухгалтерського обліку на підприємстві як цілісної системи, яка повинна охоплювати всі аспекти облікового процесу – організаційний, методичний і технічний [2].

Зважаючи на пропозиції науковців [3, 4], можемо стверджувати, що запропоновані авторами елементи облікової політики щодо виплат працівникам потребують доопрацювання в частині гармонізації з національними та міжнародними стандартами обліку.

Саме тому, вважаємо за доцільне виділити такі елементи облікової політики, які впливають на облікове відображення виплат працівникам, розподіливши їх на 2 умовні групи (рис. 1):